

travelbook

Japonia

Bezdroża

ERGO
HESTIA

Autor przewodnika: Krzysztof Dopierała

Redaktor prowadzący: Agnieszka Krawczyk

Redakcja i korekta: CentrumKorekty.pl (MERITUM Mateusz Binda)

Skład i fotoedycja: Sabina Suchy

Opracowanie kartograficzne: DAKA – Studio Graficzne, Jan Leja, Krzysztof Trojan

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

© OpenStreetMap contributors; www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Okladka: materiały graficzne zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?bejap1>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie I

ISBN: 978-83-283-5157-8

Copyright © Helion, 2020

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Spis treści

ATRAKCJE JAPONII	7
INFORMACJE PRAKTYCZNE	11
PRZED WYJAZDEM	12
Wybór czasu podróży	12
Formalności	13
DOJAZD	16
NA MIEJSCU	16
Podróżowanie po Japonii	16
Noclegi	22
Wyżywienie	26
INFORMATOR A-Z	29
▶ Jaką trasę wybrać?	30
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE	37
KRAJOZNAWCZE ABC	38
Ukształtowanie terenu	38
Klimat	39
Fauna i flora	40
OBYCZAJE	42
KULTURA I SZTUKA	44
Architektura	44
Malarstwo, ceramika i rzeźba	45
Manga i anime	48
KUCHNIA	51
TOKIO	53
Centralne Tokio	56
▶ Wieżowce na tle wulkanu	64
Północne Tokio	66
Południowo-zachodnie Tokio	75
Południowo-wschodnie Tokio	85
▶ Budynki z przyszłości	88

JAPONIA ŚRODKOWA	95
KANTŌ	96
HAKONE	96
KAMAKURA	103
NIKKŌ	106
▶ W oparach siarki	110
CHŪBU	112
GÓRA FUDŹI I PIĘĆ JEZIOR FUDŹI	112
KAMIKŌCHI	122
KANAZAWA	125
MATSUMOTO	129
TAKAYAMA	131
TRASA ALPEJSKA TATEYAMA KUROBE	134
KANSAI	136
GÓRA KŌYA	136
HIMEJI	139
KIOTO	141
NARA	158
OSAKA	163
PÓŁWYSEP KII	169
JAPONIA PÓŁNOCNA	173
TŌHOKU	174
SHIRAKAMI SANCHI	174
HOKKAIDO	176
HAKODATE	176
OTARU	180
▶ Kim są Ajnowie?	182
PARK NARODOWY DAISETSUZAN	185
▶ Parki narodowe Hokkaido	188
SAPPORO	192
WAKKANAI	197

JAPONIA POŁUDNIOWA	199
CHŪGOKU	200
HAGI	200
HIROSZIMA	204
IZUMO TAISHA	208
MIYA-JIMA	210
OKAYAMA	213
SIKOKU	216
DOLINA IYA	218
KIUSIU	222
BEPPU	223
DAZAIFU	226
FUKUOKA	228
GÓRA ASO	232
KAGOSHIMA	234
KUMAMOTO	236
NAGASAKI	239
WYSPY RIUKIU	244
OKINAWA	244
▶ Hamburger po japońsku	250
WYSPY YAEYAMA	252
▶ Plaże archipelagu Riukiu	256
YAKU-SHIMA	258
INDEKS	261

Spis ramek

Drożej niż na metce _____	14	Jedziemy na wycieczkę _____	87
Drobne na do widzenia _____	15	Hanami wśród śliw _____	97
Z dziećmi taniej _____	21	Para buch, koła w ruch _____	99
Wszystko w jednym miejscu _____	28	Onsen z widokiem _____	115
Święta narodowe _____	33	Pyszności z targu _____	127
Japonia w pigułce _____	39	Komu herbatki? _____	143
Najważniejsze daty w historii Japonii _____	41	Zielono mi _____	150
Raz do roku w kwiatkach _____	42	Kansai na talerzu _____	164
Japońskie pismo _____	47	Zabawowe nabrzeże _____	166
Festiwale po japońsku _____	49	W krainie lodu _____	194
Na drodze bogów _____	50	Morskie wnętrza _____	203
Tokio – topowe miejsca _____	55	Strach się bać _____	205
Zmiana tronu _____	57	88 błogostawieństw _____	217
Roboty, potwory i pokojówki _____	74	Multikulturalne płasy _____	240
Nie być sową _____	79	Riukiuński świat _____	245
		Te z Riukiu _____	247

Spis planów i map

Japonia _____	przednia okładka	Pięć Jezior Fudzi _____	114
Tokio – pałac cesarski i okolice _____	58–59	Kioto _____	144–145
Tokio – Akihabara i okolice _____	66–67	Nara _____	160–161
Tokio – Ueno i Yanesen _____	70	Półwysep Kii _____	169
Tokio – Asakusa _____	72–73	Parki narodowe w północno-wschodniej części Hokkaido _____	186–187
Tokio – Shinjuku i okolice _____	76–77	Tokio _____	tylna okładka
Tokio – Shibuya i Harajuku _____	82–83		

Atrakcje Japonii

Tokio

Japońska stolica zachwyca różnorodnością. Każda dzielnica ma swoją specyfikę: Harajuku jest modne i zbuntowane, Akihabara to mekka fanów elektroniki i japońskiej animacji, a Roppongi znane jest z nocnych rozrywek. Podczas krótkiego pobytu nie sposób zajrzeć w każdy tokijski kąt, więc warto zostać tu dłużej. Więcej zob. s. 54.

Kioto

Historyczna stolica kraju to uosobienie podróźniczych wyobrażeń na temat Japonii. Wśród shintoistycznych świątyń spacerują pary ubrane w kimono, a w tradycyjnych salonach *ochaya* gejsze zabawiają gości tańcem. Urok licznych zabytków architektury, muzeów i malowniczych ogrodów potęgują majaczące na horyzoncie góry Kita-yama. Więcej zob. s. 141.

Alpy Japońskie

Raj dla miłośników aktywnego wypoczynku o każdej porze roku. Zimą można tutaj zsusować na snowboardzie, a latem wędrować po zboczach licznych trzysięczników. Nie zaszkodzi też przemierzenie tego pasma wzdłuż widowiskowej drogi Tateyama Kurobe. Więcej zob. s. 134.

[Kup książkę](#)

[Poleć książkę](#)

Parki narodowe Hokkaido

Gęste lasy ciągną się tu po horyzont, a powietrze jest przesiąknięte zapachem żywicy. Syberia jest niedaleko, więc zima w tych okolicach nastaje stosunkowo wcześnie. Druga pod względem wielkości wyspa Japonii to ostoja dzikiej przyrody, w której łatwo odciąć się od rzeczywistości. Więcej zob. s. 188.

Góra Fudzi

Atrakcją jest już samo podziwianie z oddali charakterystycznej sylwetki tej świętej dla Japończyków góry. Aspirujący wspinacze będą musieli przybyć pod Fudzi latem, gdyż wędrowka na jej wierzchołek jest możliwa tylko o tej porze roku. Więcej zob. s. 112.

Kup książkę

Poleć książkę

Archipelag Riukiu

Łańcuch 73 wysp i wysepek ciągnący się od Kagoshimy w stronę Tajwanu to Japonia z innej bajki. W jego historii pojawiały się wątki chińskie, a subtropikalny klimat przywodzi na myśl plaże Bali czy Tajlandii. Nurkowanie, historia karate i owoce morza prosto z łodzi – to tylko niektóre atrakcje czekające tu na turystów. Więcej zob. s. 244.

Hiroszima i Nagasaki

Te dwa miasta nieodmiennie kojarzą się z tragedią, która rozegrała się tam podczas II wojny światowej. Odwiedziny w miejscach pamięci ataków atomowych wzbudzają wiele trudnych emocji, ale miejscowe muzea poświęcone tej tematyce należą do najciekawszych placówek w kraju. Więcej zob. s. 204 i 239.

Półwysep Kii

Ten największy półwysep wyspy Honshu stanowi centrum japońskiej duchowości. Właśnie tutaj znajdują się najważniejsze chramy shintoistyczne i świątynie buddyjskie (wiele z nich figuruje na liście UNESCO). Dodatkową atrakcją stanowią malownicze krajobrazy gór i wybrzeża. Więcej zob. s. 169.

Kiusiu

Nie ma lepszego regionu, aby podziwiać japońskie wulkany. Górująca nad dachami Kagoshimy Sakura-jima i budzący grozę Aso-san to jedne z najaktywniejszych wulkanów świata! Z kolei w Beppu, mieście znanym z gorących źródeł mineralnych, można podziwiać słynne „dymiące piekła”. Więcej zob. s. 222.

Kup książkę

Poleć książkę

Ogród Kenrokuen w Kanazawie

„Ogród o Sześciu Atrybutach” to jedno z najpiękniejszych założeń parkowych w Japonii. O każdej porze roku wygląda zupełnie inaczej, ale zawsze zachwycająco. Więcej zob. s. 125.

Miya-jima

Choć „pływająca” brama *torii* jest główną atrakcją tej popularnej wyspy, nie należy zapominać o innych miejscowych rozrywkach. Są wśród nich: wędrowka na górę Misen i liczne lokale serwujące *okonomiyaki*. Więcej zob. s. 210.

Sikoku

Wyspa ta jest uporczywie pomijana przez wielu turystów, co działa na jej korzyść. Lista atrakcji spoza utartego szlaku nie ma tutaj końca: zapomniane górskie doliny, dzikie wybrzeże i dawne szlaki pielgrzymkowe czekają na odkrycie. Więcej zob. s. 216.

Tokio

Kup książkę

Poleć książkę

Tokio (Tōkyō, 東京)

Tokijska Prefektura Metropolitalna (Tōkyō-to) to jedna z najbardziej zaludnionych aglomeracji świata – żyje tu 13,62 mln osób, z czego niemal 9 mln mieszka w 23 okręgach składających się na miasto właściwe. Tokio to metropolia przyszłości, w której kumulują się też pamiętki kilku ostatnich stuleci dziejów kraju.

HISTORIA

Historyczna nazwa Tokio to Edo. Aż do XV w. była to wioska rybacka, która w erze szogunatów została ufortyfikowana z rozkazu klanu Edo. Ponad 100 lat później swoją siedzibę ustanowił tu Ieyasu Tokugawa – pierwszy szogun z rodu, który rządził Japonią przez blisko trzy kolejne stulecia. Edo za-

TOKIO

[Kup książkę](#)[Poleć książkę](#)

częło się wtedy gwałtownie rozwijać, rosła też liczba jego mieszkańców. Uważa się, że już w XVIII w. był to jeden z najbardziej zaludnionych ośrodków świata. W okresie Edo (1603–1868) miasto cieszyło się pokojem, choć ludność nie uniknęła nieszczęść i katastrof naturalnych, takich jak pożary i trzęsienia ziemi. Do połowy XIX w. Edo stało się ważnym ośrodkiem kulturalnym Japonii.

Era dobrobytu i spokoju dobiegła końca w 1853 r. wraz z pojawieniem się amerykańskich statków pod dowództwem komandora Matthew C. Perry'ego. Grożąc użyciem

siły, Perry wynegocjował otwarcie dwóch japońskich portów (Hakodate i Shimody) na międzynarodowy handel. Był to początek końca szogunatu, gdyż popyt na zagrańniczne produkty wywołał ogólny wzrost cen i inflację, co doprowadziło do masowych strajków. Wykorzystali to zwolennicy młodego cesarza Mutsuhito (pośmiertnie znanego jako cesarz Meiji), który przeniósł się z Kioto do Edo, konsolidując władzę i zmieniając nazwę nowej stolicy kraju na Tokio (dosłownie „wschodnia stolica”).

W epoce Meiji (1868–1912) miasto uległo ogromnym zmianom. Administracyjnie podzielono je na dwie części: zachodnie Yamanote (Górne Miasto; mieszkały tu wyższe klasy społeczne) i wschodnie Shitamachi (Dolne Miasto). Z pomocą zachodnich doradców budowano drogi, dworce kolejowe i otwierano uniwersytety.

Tokio – topowe miejsca

- ◆ **Zewnętrzny bazar rybny Tsukiji** (s. 63) – targowisko o niezwyklej atmosferze i najlepsze miejsce na śniadaniowe sushi.
- ◆ **Park Ueno** (s. 68) – oaza zieleni w centrum metropolii ze świątyniami i muzeami.
- ◆ **Świątynia Sensō-ji** (s. 71) – najstarsza świątynia w mieście, centrum kultu buddyjskiego i shintō.
- ◆ **Harajuku** (s. 79) – mekka mody i ulubiona dzielnica zbuntowanych japońskich nastolatków.
- ◆ **Shibuya** (s. 81) – słynne krzyżowe przejście dla pieszych to tylko zapowiedź atrakcji oferowanych przez tę błyszczącą neonami dzielnicę.

Już w 1. dekadzie XX w. liczba mieszkańców Tokio przekroczyła 2 mln.

W 1924 r. miasto zostało zniszczone przez Wielkie Trzęsienie Ziemi w regionie Kantō, jednak szybko udało się je odbudować. Proces jego industrializacji trwał do II wojny światowej, która przyniosła kolejne zniszczenia – od 1942 r. Amerykanie sukcesywnie zrzucali na Tokio bomby.

Po wojnie w proces odbudowy zaangażowało się całe społeczeństwo, dzięki czemu przebiegał on bardzo sprawnie. Już w 1964 r. miasto zorganizowało letnie igrzyska olimpijskie i znów było na ustach świata. W kolejnych dekadach rozwoju gospodarczego Japonii swe siedziby otwierały tu najważniejsze międzynarodowe koncerny i instytucje finansowe. Bańka ekonomiczna pękła co prawda na przełomie lat 80. i 90., jednak dziś Tokio nadal dzierży tytuł stolicy globalnego biznesu. W 2020 r. będzie tutaj organizowana kolejna letnia olimpiada.

WARTO ZOBACZYĆ

Za centrum Tokio można uznać główny dworzec kolejowy. Poza znajdującym się obok dworca pałacem cesarskim, zabytkowe stołeczne rewiry są ulokowane na północ i północny wschód od niego – zachowała się tam niska zabudowa, wśród której można poczuć się jak w Japonii sprzed stuleci. Na południe i południowy zachód od centrum rozciągają się z kolei dzielnice znane z muzeów, kultury współczesnej i życia nocnego.

Japońskiej stolicy nie da się zwiedzać jedynie na piechotę (chyba że pojedyncze dzielnice), więc zbiorczy bilet na metro będzie dobrą inwestycją. Można przyjąć, że w ciągu jednego dnia da się zwykle zwiedzić dwie, trzy dzielnice.

Na potrzeby niniejszego przewodnika miasto podzielono umownie na: Tokio centralne, północne itd. Warto pamiętać, że klasyfikacja ta dotyczy trzonu japońskiej stolicy, tj. pod hasłem „północne Tokio” nie kryją się dalekie przedmieścia, lecz dzielnice na północ od dworca Tokio i pałacu cesarskiego.

Centralne Tokio

Gmach **★ dworca Tokio** (*Tōkyō-eki*) **i metro, JR Tokyo**, kluczowej stacji kolejowej, jest perełką architektoniczną z 1914 r. Pod koniec II wojny światowej został poważnie uszkodzony podczas amerykańskich bombardowań. Od tego czasu wielokrotnie go rozbudowywano i odnawiano. Dziś zachodnia fasada zaprojektowana

Kup książkę

Poleć książkę

przez Kingo Tatsuno nawiązuje do przedwojennego wyglądu gmachu, a wschodnią zaaranżowano w nowoczesnym stylu.

Około 500 m na zachód od dworca Tokio mieści się ★ **pałac cesarski** 📍 www.kunaicho.go.jp; ogrody: wt.–czw. i sb.–nd. 9.00–16.30, wstęp wolny; wycieczki po pałacu z przewodnikiem w jęz. ang.: wt.–sb. 10.00 i 13.30, bezpł., ale z obowiązkową rejestracją przez internet lub przy zachodniej bramie Kikyōmon. Teren można podzielić na dwie części: pałacową (w dużym stopniu niedostępną dla turystów) oraz parkową (o charakterze publicznym). Pierwszą z nich można zwiedzać tylko podczas zorganizowanych wycieczek z przewodnikiem, gdyż we wznoszących się tam budynkach mieszka cesarz z rodziną (zob.

Zmiana tronu

W maju 2019 r., po abdykacji panującego od 30 lat cesarza Akihito, na tron wstąpił jego syn Naruhito. Cesarz jest żonaty i ma jedną córkę, a Japończykom dobrze znane jest jego zamiłowanie do muzyki i górskich wędrówek. Zmiana władcy miała wpływ na kalendarz świąt w kraju – od tej pory dniem wolnym od pracy jest 23 lutego, czyli dzień urodzin obecnego cesarza.

ramka *Zmiana tronu*, powyżej), tam też ma siedzibę administracja kraju.

Cały kompleks pałacowy powstał na miejscu XV-wiecznego zamku Edo,

▼ Pałac cesarski

Kup książkę

Poleć książkę

w którym rezydował ostatni szogun z rodu Tokugawa, jednak większość budynków z tego okresu została wyburzona lub ucierpiała podczas II wojny światowej. Obecnie istniejący pałac oddano do użytku w 1968 r. i jest on m.in. miejscem oficjalnych cesarskich spotkań. Dwa razy do roku (podczas obchodów Nowego Roku i urodzin cesarza) Japończycy mogą wejść na znajdujący się przed nim plac i wysłuchać monarszych pozdrowień. Pomieszczenia mieszkalne rodziny cesarza znajdują się na tyłach rezydencji, pośród **Ogrodów Fukiage**. Obok pałacu wznosi się gmach Agencji Dworu Cesarskiego (Kunaichō) zajmującej się wszelkimi sprawami związanymi z władcą i jego siedzibą.

Północno-wschodnia część zespołu pałacowo-parkowego jest dostępna na co dzień dla turystów. W jej skład wchodzi **Ogrody Wschodnie** oraz **park Kitanomaru**. Wchodząc na teren kompleksu od strony dworca Tokio, najpierw odwiedzamy pierwsze z nich. To tokijski odpowiednik Central Parku – rozległy teren z dużą ilością zieleni i dobrym widokiem na pobliskie wieżowce. Choć z dawnych zabudowań zamku Edo nie zostało zbyt wiele, wciąż można trafić na ich relikty. Najbardziej rzucają się w oczy fundamenty zamkowej wieży (w północnej części ogrodów), która swego czasu była najwyższą konstrukcją w Japonii (ok. 58 m). Nie brakuje też pozostałości innych elementów obronnych, a wschodni kraniec Ogrodów Wschodnich (zwany Ninomaru) jest utrzymany w stylu japońskim.

Park Kitanomaru był w dawnych czasach miejscem, gdzie hodowano rośliny lecznicze, a dziś jego wyróżnikiem jest **Nippon Budōkan** – arena zbudowana na potrzeby zmagania judoków podczas letniej olimpiady w 1964 r., w której wnętrzach od-

Otaru (小樽)

HISTORIA

W okresie Edo (1603–1868) prężnie funkcjonował tu port, a architektura związana z tym okresem do dziś zdobi ulice miasta. Rozwój nadmorskiego Otaru nabrał rozpędu po 1880 r., gdy doprowadzono tutaj linię kolejową z Sapporo. Handlowy charakter ośrodka zaakcentowało otwarcie go na zagraniczne rynki po zawarciu porozumienia z Amerykanami. W pierwszych dekadach XX w. swoje fortuny budowali tutaj kupcy, bankierzy i właściciele statków, czego ślady

są widoczne w mieście na każdym kroku. Podczas II wojny światowej w okolicy działał obóz dla Aleutów, rdzennej ludności półwyspu Alaska i leżących nieopodal wysp.

WARTO ZOBACZYĆ

Otaru (132 tys. mieszkańców) jest oddalone od stolicy Hokkaido o zaledwie 30 km, przez co stanowi znakomity cel jednodniowej wycieczki z Sapporo. Dobrym czasem na przyjazd jest zima, gdyż podczas odbywającego

Kup książkę

Poleć książkę

się w Sapporo Festiwalu Śniegu świętują także mieszkańcy Otaru.

Choć centrum jest kompaktowe, sprawne dotarcie do nielicznych atrakcji nie jest jednak takie łatwe i wymaga skorzystania z autobusów miejskich.

Malowniczy **kanal Otaru** przypomina o portowych dziejach miasta. To właśnie tu wpływały mniejsze statki, aby dowieźć do magazynów towar zabrany chwilę wcześniej z większych jednostek. Cała ta infrastruktura została odrestaurowana kilka dekad temu, a dziś można się tu przechadzać zadbaną promenadą, wypić kawę i kupić pamiątki. Można także skusić się na **rejs wycieczkowy** po wodach kanału **www.otaru.cc**; 1500 JPY.

W jednym z zabytkowych magazynów funkcjonuje dziś **Muzeum Miejskie** **www.city.otaru.lg.jp/simin/sisetu/museum**; 9.30–17.00; 300 JPY, gdzie można prześledzić dzieje Otaru. Jego filią jest **Muzeum Kolei** **www.city.otaru.lg.jp/simin/sisetu/museum** ok. 1,5 km na północ od centrum; śr.–pn. 9.30–17.00; 400 JPY, **wstęp do obu muzeów 500 JPY**. Tutejsza wystawa jest poświęcona przede wszystkim pierwszej linii kolejowej, która łączyła Sapporo z Otaru. Wśród eksponatów są m.in. modele zabytkowych pociągów.

Na południe od kanału Otaru biegnie **ulica Sakaimachi**, której okolice obfitują w architektoniczne perełki. Wiele budynków z przełomu XIX i XX w., np. dawne siedziby banków lub firm handlowo-przewozowych,

Kup książkę

Poleć książkę

Kim są Ajnowie?

W zamierzczłych czasach Ajnowie zamieszkiwali terytoria dzisiejszych Japonii (Hokkaido, północne Honshu) i Rosji (Kamczatka, Sachalin, Kuryle), obecnie zaś największa grupa żyje w Kraju Kwitnącej Wiśni. Szacuje się, że jest ich ok. 25 tys., ale dokładną liczbę trudno podać ze względu na duży stopień asymilacji z ludnością japońską. Według niektórych teorii Ajnowie są potomkami żyjących jeszcze wcześniej ludów Jōmon. Przez cesarzy i szogunów Kraju Kwitnącej Wiśni byli oni uznawani za „dzikie ludy dalekiej Północy”, lecz ich bogata kultura sprawia, że z pewnością nie zasługują na takie miano.

Ajnowie posługiwali się językiem ajnuskim, który niemal wymarł – wg badaczy współcześnie włada nim mniej niż 100 osób. Mężczyźni nosili długie brody, przez co zdecydowanie odróżniali się od Japończyków. Kobiety z kolei tatuowały sobie okolice ust, a niekiedy też przedramiona. Ajnowie mieszkali w chałupach krytych strzechą z trzciny i sporo polowali. Podstawę ich pożywienia stanowiło mięso – niedźwiedzi, lisów i jeleni, a także ryb.

Wierzenia tego ludu miały charakter animistyczny. Ajnowie podtrzymywali tradycję ustnego przekazywania swoich legend, dzięki czemu niektóre z nich mogły zostać spisane przez polskiego antropologa, Bronisława Piłsudskiego, starszego brata Józefa, Marszałka Polski.

Dziś Ajnowie są w Japonii oficjalną mniejszością narodową, jednak ich przyszłość stoi pod znakiem zapytania. Nikt nie jest w stanie odpowiedzieć na pytanie, czy za 100 lat znajdą się jeszcze osoby pielęgnujące wielowiekowe tradycje łowców z Hokkaido.

▲ Posąg jednego z ajnuskich bóstw

▲ Wioska Ajnów na Hokkaido

▲ Rdzenni mieszkańcy wioski Ajnów

Kup książkę

Poleć książkę

Chūgoku

Region Chūgoku (中国) rozciąga się na zachód od pełnego atrakcji Kansai i stanowi najdalej na zachód wysuniętą część

Honsiu, głównej wyspy Japonii. Nie licząc Hiroszimy, nie ma tu zbyt wielu turystów, co stanowi zaletę tego terytorium.

Hagi (萩)

HISTORIA

Na początku okresu Edo (1603–1868) władzę w dawnym regionie Chōshū przejął klan Mōri. Stolicą zarządzanego przez ten terytorium stało się Hagi, ważne miasto zachod-

niej części Honsiu. W XIX w. wielu tutejszych samurajów wspierało dążenia do obalenia szogunatu, przez co miasto do dziś bywa nazywane „kolebką współczesnej Japonii”. Dzięki temu ród Mōri doskonale odnalazł się w nowym ustroju, jaki nastał po restauracji

▼ Jedna z historycznych uliczek Hagi

Kup książkę

Poleć książkę

Meiji, a jego członków nagrodzono tytułem *kōshaku* (odpowiednik europejskiego księcia). W XX w. liczba mieszkańców Hagi zmniejszyła się, gdyż północne wybrzeże Chūgoku nie rozwijało się gospodarczo tak prężnie jak południowe.

WARTO ZOBACZYĆ

Lista atrakcji Hagi (50 tys. mieszkańców) jest naprawdę długa. Centrum miasta znajduje się na wyspie na zachód od dworca *Higashi-Hagi*. Leży ona w widłach rzeki Abu-gawa, która rozwidła się tu, tworząc dwie odnogi: Hashimoto i Matsumoto. Od północy wyspę tę omywają już wody Morza Japońskiego. Po mieście można przemieszczać się pieszo lub turystycznymi busami Maru.

Kup książkę

Z XVII-wiecznego **zamku Hagi-jō** **i półwysep na północ od centrum; IV–X 8.00–18.30, XI–V 8.00–16.30; 210 JPY** zachowały się jedynie ruiny i fosa: zabudowania zniszczono podczas restauracji Meiji (1868–1912). Tutejszy **park Shizuki** to malownicze miejsce rekreacji; mając trochę czasu, warto wspiąć się na wzniesienie o tej samej nazwie (143 m n.p.m.) tuż „za plecami” fortecy. Przed głównym wejściem do zamku znajdują się sklepiki oferujące **lokalną ceramikę**. Na wschód stąd ciągnie się z kolei **Kikugahama** – miejska plaża.

Na wschód od zamku funkcjonowała **dzielnica samurajsko-handlowa**, która przetrwała w bardzo dobrym stanie. Zwiedzanie można rozpocząć w **Muzeum Hagi** **i** www.city.hagi.lg.jp/hagihaku; 9.00–17.00; 510 JPY, gdzie szczegółowo przedstawiono dzieje miasta i regionu.

Spośród wielu zabytkowych domostw na uwagę zasługuje **rezydencja klanu Kikuya** **i** 8.30–17.30; 600 JPY. Była własnością rodziny kupieckiej z samurajską przeszłością, o czym świadczą np. elementy z drewna brzoźownicy japońskiej.

Muzeum Sztuki Kumaya **i** wt., czw., sb.–nd. 9.00–16.00; 700 JPY funkcjonuje w kompleksie dawnych magazynów. Prócz dzieł kaligrafii i wystroju wnętrz na uwagę zasługuje tu pianino, ponoć jedyne przywiezione do Japonii w okresie Edo.

Jeszcze jeden ciekawy obiekt to **Muzeum Hagi Uragami** **i** www.hum.pref.yamaguchi.lg.jp; wt.–nd. 9.00–17.00; 300 JPY, **inaczej na wystawy czasowe** z ekspozycją lokalnej ceramiki, cechującą się prostotą formy i przygaszonymi kolorami. Rzemiosło to dotarło do Hagi w XVI w. z Korei wespół z rzemieślnikami z tego kraju.

Zwieńczeniem spaceru po starym mieście będzie wizyta w **świątyni Ensei-ji**

Poleć książkę

▲ Ruiny zamku Hagi-jō

i 8.00–17.00; 200 JPY. Jest dobrym przykładem współistnienia chramu shintō z sanktuarium buddyjskim.

Na południowym wschodzie miejskiej wyspy, niedaleko rozwidlenia Abugawy, od XVIII w. znajduje się niewielki kanał, który służył lokalnym mieszkańcom do transportu ryżu, drewna i innych dóbr. Dziś pływają w nim karpie i – tak jak na starym mieście – można tu zajrzeć do kilku zabytkowych domostw. Godne uwagi są wystawy w rezydencji rodziny Yukawa **i** 9.00–17.00; 100 JPY, bilet łączony do kilku rezydencji 310 JPY – można się z nich sporo dowiedzieć na temat użyteczności kanału dla mieszkańców Hagi.

Shintoistyczna Shōin Jinja **i** 2,5 km na wschód od centrum, poza wyspą; www.shoin-jinja.jp; 9.00–17.00; wstęp wolny jest poświęcona Shōinowi Yoshidzie – lokalnemu intelektualistcie, który miał duży wpływ na reformy z czasów Meiji. Na gruntach świątynnych znajduje

się dużo pomniejszych atrakcji związanych z jego działalnością, m.in. rezydencja, gdzie odbywał areszt domowy, i szkoła, w której nauczał **i** do obu wstęp wolny. Jego życiu poświęcone są wystawy w przyświątynnym skarbcu **i** 500 JPY i muzeum **i** 500 JPY.

Świątynia Tōkō-ji **i** 3,5 km na wschód od centrum; 8.30–17.00; 300 JPY to jedno z dwóch miejsc pochówku panów feudalnych z klanu Mōri, gdzie zgodnie z lokalnym zwyczajem grzebano daimyō „nieparzystych” w linii sukcesji. Architektura tej buddyjskiej świątyni zen posiada wyraźne cechy chińskie, co sugeruje już masywna czerwona brama. „Parzyści” daimyō Mōri zostali pochowani na terenie Daishō-in **i** 2,5 km na południe od centrum; 8.00–17.00; 200 JPY uważanej za rodzinną świątynię tego rodu. Obacmentarze są otoczone drzewami, a tajemniczą atmosferę współtworzą tradycyjne kamienne latarnie.

Kup książkę

Poleć książkę

▲ Kamienne latarnie na terenie świątyni Tōkō-ji

Informacja turystyczna

Punkty IT działają przy obu dworcach kolejowych (www.hagishi.com/en; 9.00–17.30).

Dojazd i komunikacja

Miasto ma kilka dworców kolejowych; ten o nazwie *Hagi* nie jest najlepszy i lepiej korzystać ze stacji *Higashi-Hagi* na wschód od wyspy miejskiej. Można stąd dotrzeć **pociągiem** do Masudy (od 1000 JPY, ok. 70 min). Podróż do Shimonoseki, gdzie zatrzymują się shinkanseny, także wymaga przesiadek.

Autobusy Bōchō Bus (www.bochobus.co.jp) kursują spod stacji *Higashi-Hagi* m.in. do Tsuwano i dworca *Shin-Yamaguchi* (obie trasy od 2200 JPY, ok. 1,5 godz.). Stolica prefektury figuruje także w rozkładzie JR Bus (www.chugoku-jrbus.co.jp, od 1800 JPY, ok. 75 min), a posiadacze karnetu JR Pass nie płacą za przejazd.

Najbliższe **lotnisko Iwami** znajduje się w Masudzie (ok. 60 km na północny wschód od Hagi) i można z niego dolecieć głównie do Tokio.

Morskie wnętrze

W języku japońskim Morze Wewnętrzne to Setouchi (oficjalnie: Setonaikai), a jego wody omywają brzegi trzech głównych wysp Kraju Kwitnącej Wiśni: Honsiu, Sikoku i Kiusiu. Pełniło ono ważną funkcję – strategiczną i transportową – już przed wiekami, gdy liczące się klany dysponowały własnymi flotami statków (*suigun*), nierzadko konkurującymi tu z piratami. Pod koniec XX w. zbudowano trzy zespoły mostów, które połączyły Honsiu i Kiusiu (przedtem pomiędzy nimi pływały promy). Morze inspirowało także artystów, a jego opisy można znaleźć już w średniowiecznym eposie *Heike monogatari*. Dziś wybrzeże Setouchi ma charakter mocno industrialny, choć nadal żywe są tu liczne tradycyjne zajęcia, np. rybołówstwo.

Po Hagi jeżdżą **turystyczne autobusy Maru**. Ceny biletów to 100 JPY za pojedynczy przejazd i 500 JPY za całonocny karnet. Przy dworcu *Higashi-Hagi* działają też **wypożyczalnie rowerów** (od 1000 JPY/dzień).

Noclegi

- ◆ **Guesthouse Ruco**, 92 Karahimachi; tel.: +81 838 217435; www.guesthouse-ruco.com; dormitoria od 2500–3000 JPY, dwójki od 7500–9000 JPY. Pokoje prywatne w stylu japońskim.
- ◆ **Hostel Hagi Time**, 20 Kawaramachi; tel.: +81 838 217286; www.hagitime.com; dormitoria od 2500–3000 JPY, dwójki od 6000–7000 JPY. Dobra opcja dla oszczędnych.

Wyżywienie

Kuchnia Hagi obfituje w świeże owoce morza. Można skosztować tu takich osobliwości jak podpiekane na grillu paluszki z pasty rybnej *yakikamaboko* czy jeżowce (*uni*). Na deser można uraczyć się pomarańczami, które latem są wszachobecne w regionie.

Hiroszima (Hiroshima, 広島)

HISTORIA

Hiroszimę założył pod koniec XVI w. Terumoto Mōri, jeden z wpływowych panów epoki feudalnej. Po dojściu do władzy szogunów Tokugawa miasto dostało się w ręce innego klanu – przez kilka kolejnych stuleci władał nim ród Asano. Dynamiczny rozwój Hiroszimy nastąpił po restauracji Meiji (1868), gdy stawiano na industrializację i rozbudowę większych ośrodków miejskich. Powstał tutaj duży port, do miasta doprowadzono linię kolejową. W lokalnych fabrykach produkowano elementy zaopatrzenia dla żołnierzy walczących w wojnach

z Chinami i Rosją. Kres prosperity położyła dopiero II wojna światowa, a zwłaszcza jej końcowy okres, gdy na Hiroszimę spadła pierwsza w dziejach świata bomba atomowa. Kilka lat później Hiroszima otrzymała tytuł miasta pokoju, a w jej odbudowie prócz japońskiego rządu brały udział instytucje międzynarodowe.

WARTO ZOBACZYĆ

Po tragedii II wojny światowej Hiroszimę wybudowano od nowa. Warto tu spędzić więcej niż jeden dzień, gdyż atrakcje dużego kalibru znajdują się także w okolicy

▼ Park Pokoju i widoczna w tle Kopuła Bomby Atomowej

Kup książkę

Poleć książkę

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Japonia

Japonia zaskakuje turystę na każdym kroku. Zachwyca niezwykłymi krajobrazami, oszałamia nietypowymi smakami, poraża tempem życia w stolicy i wycisza na spokojnej prowincji. Na tym archipelagu ultranowoczesna technologia miesza się z wielowiekową tradycją. Z jednej strony herbaciarnie, onseny, gejsze, pieczołowicie pielęgnowane ogrody oraz pilnie przestrzegane reguły starożytnych sztuk walki. Z drugiej strony manga, stylistyka kawaii, androidy, hotele kapsułowe i rozpędzone shinkanseny. W tym orientalnym kalejdoskopie każdy znajdzie coś dla siebie.

Największe miasto świata

Onseny i herbaciarnie

Tradycyjne **ogrody**

Manga i kultura kawaii

Sumo i karate

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
• <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane
• <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
• <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebook dostępny wyłącznie na:
ebookpoint.PL

ISBN 978-83-283-5157-8

Cena 29,90 zł